

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Oslo, 19. januar 2010

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning – høringsuttalelse fra Foreningen Norden

Foreningen Norden vil med dette be Kunnskapsdepartementet sikre at en grunnleggende forståelse i dansk og svensk igjen blir en del av grunnskolelærerutdanningen. Foreningen Norden ser det som nødvendig at kunnskap om nabospråk, og da særlig dansk og svensk, blir en obligatorisk del av rammeplanen og de nasjonale retningslinjene for norskfaget.

Foreningen Nordens forslag har følgende bakgrunn:

Kompetansemål i læreplanen

Kompetansemålene i læreplanen for grunnutdanningen er forpliktende for innholdet i lærerutdanningen. Foreningen Norden har vært i kontakt med flere utdanningsinstitusjoner, og det kommer klart frem at lærerstudenter har liten eller ingen undervisning i dansk og svensk. Foreningen Norden mener det er uheldig at det er opp til hver enkelt utdanningsinstitusjon å sikre at lærerstudentene tilegner seg tilstrekkelige ferdigheter i dansk og svensk til å kunne undervise i nabospråk.

I følge læreplanen for grunnutdanningen skal elevene etter 4. årstrinn forstå noe dansk og svensk tale, og etter 7. årstrinn skal elevene kunne lese og gjengi litterære tekster på dansk og svensk. Etter hva Foreningen Norden erfarer består lærerutdanningen i dag av lesing av klassiske tekster på originalspråkene dansk og svensk. Dette er etter vårt skjønn ikke tilstrekkelig for å gjøre de kommende lærerne i stand til å gi undervisning i henhold til læreplanen.

Internordisk språkforståelse

En undersøkelse fra 2005 (INS 2005) viser at nabospråkforståelsen blant yngre i Norden stadig blir dårligere, både blant dem som har et skandinavisk språk som morsmål, og blant dem som har et skandinavisk språk som andre eller tredje språk.

Det vil være vanskelig å nå læreplanenes kompetansemål uten at lærerne har nødvendige, grunnleggende kunnskaper i dansk og svensk. Dersom de som har et av de skandinaviske språkene som morsmål ikke forstår hverandre, kan man heller ikke vente at øvrige nordboere skal lære seg et nabospråk.

Stortingsmelding 23 (2007 – 2008)

I Stortingsmelding nr. 23 (2007 – 2008) *Språk bygger broer* heter det at ”de nordiske regjeringene er forpliktet til å arbeide målrettet for å styrke nabospråkforståelsen og nabospråkundervisningen i skolen.”(s. 69)

Deklarasjon om nordisk språkpolitikk

De nordiske utdanningsministrene la i 2006 frem et forslag til en nordisk språkdeklarasjon som ble vedtatt av Nordisk Råd samme år. Ett av målene for nordisk språkpolitikk er at alle nordboere skal kunne kommunisere med hverandre, først og fremst på et skandinavisk språk. I denne deklarasjon heter det:

- At alle i Norden skal kunne kommunisere med hverandre først og fremst på et skandinavisk språk
- At alle i Norden skal ha grunnleggende kunnskaper om språklige rettigheter og språksituasjonen i Norden

For å oppnå målsettingene i språkdeklarasjonen, og for å innfri de krav kompetansemålene i læreplanen for grunnutdanningen stiller, mener Foreningen Norden at ferdigheter i dansk og svensk må bli en obligatorisk del av rammeplanen for lærerutdanningen og nedfelles i de nye retningslinjene for norskfaget.

Med vennlig hilsen
FORENINGEN NORDEN

Espen Stedje
konst. generalsekretær

Rune Carlsson
skoleansvarlig

Om Foreningen Norden

Foreningen Norden er en kulturbærer og en pådriver for nordisk samarbeid. Foreningen skal arbeide for å styrke den nordiske samfølelsen gjennom å formidle kunnskap om nordisk kultur og nordiske samfunnsforhold, samt bidra til å formidle nordiske opplevelser. Foreningen Norden er en ideell organisasjon med 5000 medlemmer hvorav 700 er skoler og bibliotek. Foreningen Norden arbeider for at det skandinaviske språkområdet skal være et reelt og velfungerende språkfelleskap. Foreningen vil stimulere til at skandinavisk litteratur leses på originalspråket og øke kjennskapen til de ulike skandinaviske språkene.